

Besluit van de Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank van 18 februari 2013, houdende de bekendmaking van de Beleidsregels Wet werk en bijstand 2012 (Besluit SVB Beleidsregels WWB 2012)

De Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,

Gelet op artikel 34, eerste lid, onderdeel d Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen en artikel 47a, eerste lid Wet werk en bijstand;

Besluit:

Artikel 1

Bij de uitvoering van artikel 47a Wet werk en bijstand past de Sociale verzekeringsbank het beleid toe dat is neergelegd in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Het Besluit SVB Beleidsregels WWB 2010 (Stcrt. 2009, nr. 19411) wordt ingetrokken.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit SVB Beleidsregels WWB 2012.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst. De bijlage wordt ter inzage gelegd bij de vestigingskantoren en het hoofdkantoor van de Sociale verzekeringsbank en kan worden ingezien via het internet op www.svb.nl.

Amstelveen, 18 februari 2013.

*De voorzitter van de Raad van bestuur SVB,
N.A. Vermeulen MBA.*

Toelichting

Met ingang van 1 januari 2010 is in artikel 47a van de Wet werk en bijstand (WWB) bepaald dat de SVB tot taak heeft het verlenen van algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en hun gezinsleden. De SVB heeft voor deze personen dezelfde bevoegdheden als die de gemeenten tot 1 januari 2010 uitoefenden bij de uitvoering van de WWB voor personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Het gaat hierbij onder meer om de bevoegdheid tot terugvordering, tot afstemming van de bijstand op de omstandigheden, mogelijkheden en de middelen van de belanghebbende, tot afstemming van de bijstand door middel van verlagingen bij het niet nakomen van verplichtingen, tot het verlenen van een geldlening bij een zelfbewoonde eigen woning en tot het opleggen van verplichtingen die strekken tot het verminderen of beëindigen van de bijstand.

Om invulling te geven aan deze bevoegdheden heeft de SVB op 9 december 2009 het Besluit SVB Beleidsregels WWB 2010 genomen (Strcrt. 2009, 19411). De bij dat besluit behorende beleidsregels besloegen slechts een beperkt aantal onderwerpen. De SVB heeft sindsdien nieuw beleid ontwikkeld over onder meer herziening ten voordele van de belanghebbende, de mededelingsverplichting, verblijf in het buitenland en inkomen en vermogen. De Raad van bestuur van de SVB heeft daarom het Besluit SVB Beleidsregels WWB 2012 genomen, inhoudende dat de Raad van bestuur van de SVB de beleidsregels WWB opnieuw heeft vastgesteld. De bijlage waarnaar het besluit verwijst, betreft de SVB Beleidsregels WWB die voor eenieder ter inzage ligt bij de vestigingskantoren en het hoofdkantoor van de SVB. De inhoud van de publicatie kan tevens worden ingezien via het internet op www.svb.nl.

Bij de totstandkoming van de beleidsregels heeft de SVB enerzijds acht geslagen op het beleid dat door de gemeenten wordt toegepast, anderzijds is rekening gehouden met het feit dat de gerechtigde op een aanvullende inkomensvoorziening voor ouderen voor wat betreft zijn rechten en plichten in veel opzichten in dezelfde positie verkeert als een AOW-gerechtigde. In de meeste gevallen zal de persoon die recht heeft op een inkomensvoorziening tevens recht hebben op een ouderdomspensioen ingevolge de AOW.

De afstemming met het gemeentelijke beleid vindt plaats in de “Themagroep Juridisch Beleid WWB 65+”, waarin een aantal gemeenten vertegenwoordigd is. Hierdoor kunnen de gemeenten het beleid van de SVB beïnvloeden, waardoor verschillen in de uitvoering tussen de gemeenten en de SVB zo beperkt mogelijk kunnen blijven.

Voor wat betreft de verhouding tussen de thans gepubliceerde SVB Beleidsregels WWB en de beleidsregels die de SVB toepast bij de uitvoering van de AOW, laatstelijk vastgelegd in het Besluit Beleidsregels SVB 2011 (Strcrt. 2011, nr. 15239), geldt dat de beleidsregels met betrekking tot de AOW formeel niet van toepassing zijn op de uitvoering van de WWB, behoudens in zoverre de beleidsregels inzake de AOW ingevolge het huidige Besluit SVB Beleidsregels WWB 2012 van toepassing worden

verklaard. In de praktijk zal de SVB bij de uitvoering van de WWB op punten die niet door het onderhavige besluit worden bestreken, zoveel mogelijk handelen volgens het beleid zoals dat geldt voor de toepassing van de AOW. Op die wijze wordt vermeden dat een verschil in behandeling optreedt al naar gelang de SVB besluit over het ouderdomspensioen dan wel over de aanvullende inkomensvoorziening ouderen van een belanghebbende.

De beleidsregels WWB zijn afgesloten naar de stand van de wetgeving op 1 december 2012. Dit betekent onder meer dat de leeftijdsverhoging AOW en de aangescherpte sanctiewetgeving die vanaf 1 januari 2013 geldt niet zijn verwerkt.

De beleidsregels WWB zijn op de volgende punten gewijzigd:

- Onderdeel *1.1.1. (Ingangsdatum bij aanvraag)* is aangepast aan de gewijzigde ingangsdatum van het ouderdomspensioen ingevolge de AOW per 1 april 2012. Omdat het ouderdomspensioen voortaan ingaat op de dag dat de belanghebbende de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, wijzigt ook de dag waarop recht op inkomensvoorziening ontstaat. Aan dit onderdeel is tevens toegevoegd welke terugwerkende kracht de SVB hanteert indien sprake is van bijzondere omstandigheden die een te late aanvraag verschoonbaar maken.
- In onderdeel *1.2. (Intrekking en herziening)* is verduidelijkt dat de SVB ook bevoegd is om een inkomensvoorziening te herzien of in te trekken indien de inkomensvoorziening op grond van artikel 54, eerste lid WWB is opgeschort en de belanghebbende de geboden hersteltermijn ongebruikt laat verstrijken.
- Het beleid betreffende de herziening ten voordele van de belanghebbende in onderdeel *1.2.1. (Herziening ten voordele van de belanghebbende)* is nieuw en beschrijft hoe de SVB handelt indien zij de inkomensvoorziening verhoogt wegens wijziging van de omstandigheden dan wel indien zij terugkomt van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende. Op de hoofdregel dat de SVB de inkomensvoorziening verhoogt vanaf het moment van melding door de belanghebbende, is in onderdeel *1.2.1.1. (Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden)* een aantal uitzonderingen geformuleerd. Onderdeel *1.2.1.2. (Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende)* beschrijft in welke gevallen de SVB terugwerkende kracht geeft aan een nieuw besluit.
- Aan onderdeel *1.2.2.1. (Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden)* is toegevoegd met ingang van welk moment de SVB de inkomensvoorziening herziet of intrekt wegens een wijziging van het inkomen.
- In onderdeel *1.2.2.2. (Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht)* is verduidelijkt dat de SVB bij een herziening of intrekking ten nadele van de belanghebbende het beleid toepast dat geldt bij de uitvoering van de AOW (SB1078 en SB1079), tenzij de toepassing van de zes-maanden-jurisprudentie gunstiger is voor de belanghebbende.
- De beleidsregel over het tijdstip van betaling is nieuw (zie onderdeel *2.1. Tijdstip van betaling*) en beschrijft op welk moment de SVB de inkomensvoorziening betaalt indien (tevens) recht bestaat op een ouderdomspensioen ingevolge de AOW.

- In navolging van de beleidsregels die gelden bij de uitvoering van de AOW zijn beleidsregels toegevoegd over de beëindiging van de inkomensvoorziening na overlijden (zie onderdeel 2.3.1. *Beëindiging inkomensvoorziening na overlijden*) en de overlijdensuitkering (zie onderdeel 2.3.2. *Overlijdensuitkering*).
- In onderdeel 2.4. (*Schorsen van de betaling*) staat in welke gevallen de SVB overgaat tot schorsing van de betaling van de inkomensvoorziening.
- Aan onderdeel 3.1.2. (*De mededelingsverplichting*) is toegevoegd welke feiten en omstandigheden uit hoofde van de mededelingsverplichting in ieder geval aan de SVB moeten worden gemeld.
- De gevolgen van het niet nakomen van de mededelingsverplichting zijn nader uitgewerkt in de onderdelen 3.2.1.1. (*Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB*) en 3.2.1.2. (*Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden*). Het eerstgenoemde onderdeel beschrijft de bevoegdheid van de SVB tot opschorting en intrekking van het recht op inkomensvoorziening indien een belanghebbende na herhaald verzoek de voor de inkomensvoorziening van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet of niet tijdig verstrekt. In het laatstgenoemde onderdeel staat hoe de SVB handelt indien een belanghebbende feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat die van invloed kunnen zijn op de inkomensvoorziening, niet onverwijld spontaan aan de SVB meldt.
- In onderdeel 3.3.1.1. (*Ernst van de gedraging*) zijn de definities van de begrippen ‘benadelingsbedrag’ en ‘uitkeringsbedrag’ aangepast. Bij de vaststelling van het benadelingsbedrag of het uitkeringsbedrag houdt de SVB niet langer rekening met de verschuldigde belastingen en premies en de Zvw-vergoeding.
- In onderdeel 3.3.2. (*Hoogte en duur van de maatregel*) zijn de hoogte en duur van de maatregel wegens het tonen van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid aangescherpt. Dit om de ernst van de overtreding meer in overeenstemming te brengen met de hoogte en duur van de maatregel.
- Aan onderdeel 4.1.2.1. (*Zes-maanden-jurisprudentie*) is toegevoegd dat de SVB de zes-maanden-jurisprudentie niet toepast als toepassing van het beleid inzake matiging van de herziening of intrekking wegens kennelijk onredelijk resultaat voor de belanghebbende gunstiger is.
- In onderdeel 5. (*Verblijf buiten Nederland*) is de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep inzake de dag van vertrek uit Nederland en de dag van terugkomst in Nederland verwerkt. Voorts is in dit onderdeel verwerkt dat de SVB bij het overschrijden van de toegestane verblijfsduur in het buitenland voortaan direct – dus zonder voorafgaande stopzetting van de betaling – overgaat tot intrekking van de inkomensvoorziening.
- Aan onderdeel 6. (*Inkomen en vermogen*) zijn beleidsregels toegevoegd over inkomen van zelfstandigen (zie onderdeel 6.2. *Inkomen van zelfstandigen van 65 jaar of ouder*) en het vaststellen van vermogen (zie onderdeel 6.3. *Vaststellen van vermogen*).
- Onderdeel 6.1. (*Inkomen niet-rechthebbende echtgenoot in het buitenland*) is aangepast aan de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Op basis van deze jurisprudentie rekent de SVB een toeslag op het ouderdomspensioen van een

rechthebbende op inkomensvoorziening toe aan het inkomen van zijn echtgenoot als die in het buitenland verblijft.

*De voorzitter van de Raad van bestuur SVB,
N.A. Vermeulen, MBA.*

SVB Beleidsregels WWB 2012

Inhoudsopgave

1	Aanvraag en herziening	4
1.1.	Ingangsdatum inkomensvoorziening	4
1.1.1.	Ingangsdatum bij aanvraag	4
1.1.2.	Ingangsdatum inrichtingsnorm	6
1.2.	Intrekking en herziening	7
1.2.1.	Herziening ten voordele van de belanghebbende	7
1.2.1.1.	Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden	7
1.2.1.2.	Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende	8
1.2.2.	Herziening of intrekking ten nadele van de belanghebbende	10
1.2.2.1.	Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden	10
1.2.2.2.	Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht	10
2	Betaling	11
2.1.	Tijdstip van betaling	11
2.2.	Deelbetalingen	11
2.3.	Beëindigingsdatum inkomensvoorziening na overlijden en overlijdensuitkering	12
2.3.1.	Beëindiging inkomensvoorziening na overlijden	12
2.3.2.	Overlijdensuitkering	12
2.4.	Schorsing van de betaling	13
3	Handhaving	14
3.1.	Verplichtingen in het kader van de WWB	14
3.1.1.	De verplichting tot arbeidsinschakeling	14
3.1.2.	De mededelingsverplichting	14

3.1.3.	De medewerkingsverplichting	16
3.1.4.	De identificatieverplichting	16
3.1.5.	Aanvullende verplichtingen	17
3.2.	Niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen en tekortschietend besef van verantwoordelijkheid	17
3.2.1.	Niet nakomen van de mededelingsverplichting	19
3.2.1.1.	Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB	19
3.2.1.2.	Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden	21
3.3.	Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing	22
3.3.1.	Afstemming van de maatregel	23
3.3.1.1.	Ernst van de gedraging	23
3.3.1.2.	Verwijtbaarheid	24
3.3.1.3.	Omstandigheden waarin belanghebbende verkeert	24
3.4.	Hoogte en duur van de maatregel	25
4.	Terugvordering	28
4.1.	Bestuursrechtelijke terugvordering	28
4.1.1.	Verjaring	28
4.1.2.	Matiging en afzien van terugvordering	29
4.1.2.2.	Zes-maanden-jurisprudentie	29
4.1.2.3.	Geringe overschrijding van de vermogensgrens	29
4.1.2.4.	Dringende redenen	30
4.1.3.	Invordering van bestuursrechtelijk geldschulden	30
4.1.3.1.	Wijze van terugbetaling	30
4.1.3.2.	Termijnen van verrekening en uitstel van betaling	31
4.1.4.	Afzien van verdere terugvordering	32
4.1.5.	Schuldregeling en schuldsanering	33
4.2.	Civielrechtelijke terugvordering	33
5.	Verblijf buiten Nederland	35

6.	Inkomen en vermogen	37
6.1.	Inkomen niet-rechthebbende partner in het buitenland	37
6.2.	Inkomen zelfstandigen van 65 jaar of ouder	37
6.3.	Vaststellen van vermogen	38
6.3.1.	Bezittingen	39
6.3.1.1.	Geld	39
6.3.1.2.	Goederen	40
7.	Krediethypotheek	41
8.	Voordelen uit medebewoning	43

1 Aanvraag en herziening

1.1. Ingangsdatum inkomensvoorziening

1.1.1. Ingangsdatum bij aanvraag

artikel 11, artikel 44, artikel 47a, eerste lid WWB

Op grond van de artikelen 11, eerste lid en 47a van de Wet werk en bijstand (WWB) heeft de in Nederland wonende alleenstaande, alleenstaande ouder en gehuwde die de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft en die niet over middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, recht op algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (hierna: inkomensvoorziening). Het recht op een inkomensvoorziening ontstaat op de dag waarop de leeftijd van 65 jaar wordt bereikt. De SVB kent een inkomensvoorziening toe vanaf de dag waarop het recht hierop is ontstaan, maar niet eerder dan de dag waarop de aanvrager zich heeft gemeld om een inkomensvoorziening aan te vragen. Van een melding is sprake als naam, adres en woonplaats bij de SVB zijn geregistreerd en de aanvrager in staat is gesteld zijn aanvraag in te dienen bij de SVB.

De aanvrager moet zijn aanvraag zo spoedig als mogelijk indienen bij de SVB. De SVB hanteert als regel dat een aanvraag zo spoedig als mogelijk is ingediend, als de aanvrager een ondertekend aanvraagformulier indient binnen twee weken nadat hij zich voor het eerst bij de SVB heeft gemeld om een inkomensvoorziening aan te vragen. Voldoet een aanvrager hier niet aan en valt hem dit te verwijten, dan kent de SVB de inkomensvoorziening toe vanaf de dag dat de schriftelijke aanvraag is ingediend.

Op grond van jurisprudentie kan de SVB de inkomensvoorziening met terugwerkende kracht toekennen indien sprake is van bijzondere omstandigheden. De SVB leidt uit jurisprudentie af dat hiervan in ieder geval sprake is als:

- de belanghebbende door een niet aan hem toe te rekenen oorzaak niet in staat was tijdig een aanvraag in te dienen of te laten indienen;
- de te late aanvraag een aantoonbaar gevolg is van onjuiste en/of onvolledige voorlichting door een publiekrechtelijk orgaan en belanghebbende redelijkerwijs niet aan die voorlichting had hoeven twijfelen (zie CRvB 14 juni 1960 en 10 mei 1989).

De SVB baseert dit op de volgende – niet limitatief opgesomde – jurisprudentie:

- De belanghebbende die een aanvraag indient is door de gemeente op onjuiste wijze of onvoldoende voorgelicht (CRvB 22 april 2008 en Rechtbank Amsterdam 9 juli 2008).
- De belanghebbende was absoluut en voortdurend buiten staat zich te melden en zelf dan wel met behulp van derden een aanvraag in te dienen (CRvB 7 februari 2006 en CRvB 6 juni 2006).
- Het met terugwerkende kracht toekennen van een verblijfsvergunning, indien het recht op uitkering in het verleden vanwege het ontbreken van een verblijfsvergunning is afgewezen of ingetrokken én de belanghebbende aannemelijk maakt dat hij over de periode vanaf de ingangsdatum van de verblijfsvergunning tot aan de datum waarop de aanvraag is ingediend en/of de melding heeft plaatsgevonden niet in de noodzakelijke kosten van het bestaan heeft kunnen voorzien (CRvB 24 mei 2011).

Als sprake is van bijzondere omstandigheden verleent de SVB de inkomensvoorziening met terugwerkende kracht als ten behoeve van de noodzakelijke kosten van bestaan schulden zijn aangegaan waaraan daadwerkelijk terugbetalingsverplichtingen zijn verbonden. De mate van terugwerkende kracht hangt af van de omvang van de terugbetalingsverplichting die bestaat op het moment van aanvraag. De SVB verleent zoveel terugwerkende kracht als nodig is om de vastgestelde terugbetalingsverplichting te compenseren, met een maximum van vijf jaar gerekend vanaf het moment van de aanvraag. Bij het bepalen van deze termijn is aansluiting gezocht bij de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen tot betaling van periodieke geldsommen (art. 3:308 BW). Ingeval de SVB gelijktijdig met de inkomensvoorziening ook ouderdomspensioen ingevolge de AOW met terugwerkende kracht toekent, stelt de SVB de terugbetalingsverplichting vast op het bedrag dat resteert na aftrek van de nabetaling van het ouderdomspensioen.

Uit de jurisprudentie kan verder worden afgeleid dat in de volgende – niet limitatief opgesomde – situaties geen sprake is van bijzondere omstandigheden om de inkomensvoorziening met terugwerkende kracht te verlenen:

- De omstandigheid dat belanghebbende in de periode vóór de aanvraag niet beschikte over middelen om in de noodzakelijke bestaanskosten te voorzien (CRvB 7 november 2000 en CRvB 20 augustus 2002).
- Het feit dat een eerder verstrekte uitkering wordt teruggevorderd (CRvB 25 maart 2003 en CRvB 13 januari 2004).
- Het enkele feit dat de gevraagde gegevens in een later stadium alsnog zijn verstrekt, in een geval waarin het niet verstrekken van gevraagde gegevens heeft geleid tot intrekking van de uitkering en waarin belanghebbende een nieuwe bijstandsaanvraag indient (CRvB 19 juli 2005).

Jurisprudentie

CRvB 14 juni 1960, RSV 1960/181
CRvB 10 mei 1989, RSV 1990/14
CRvB 7 november 2000, nr. 99/322 NABW, n.g.
CRvB 20 augustus 2002, nr. 00/535 NABW, n.g.
CRvB 25 maart 2003, LJN AF7522
CRvB 13 januari 2004, nr. 01/3468 NABW, n.g.
CRvB 19 juli 2005, LJN AT9979
CRvB 7 februari 2006, LJN AV1413
CRvB 6 juni 2006, LJN AX8855
CRvB 22 april 2008, LJN BD0411
CRvB 24 mei 2011, LJN BQ8120
Rechtbank Amsterdam 9 juli 2008, LJN BF1057

1.1.2. Ingangsdatum inrichtingsnorm

artikel 1, onderdeel f, artikel 23 WWB

Artikel 23 WWB bepaalt dat voor personen die zijn opgenomen in een inrichting aparte normbedragen gelden, de zogenaamde “inrichtingsnorm” of “zak- en kleedgeldnorm”. Onder inrichting wordt verstaan: een instelling die zich richt op verpleging of verzorging van hulpbehoevenden die daar verblijven, of een instelling die slaapgelegenheid biedt en waarbij de mogelijkheid van hulpverlening of begeleiding gedurende meer dan de helft van ieder etmaal aanwezig is. Uit jurisprudentie volgt dat een (algemeen) ziekenhuis ook een inrichting is in de zin van de WWB (CRvB 18 februari 2003).

De SVB past de inrichtingsnorm toe vanaf de dag waarop de opname drie maanden onafgebroken heeft geduurd.

Jurisprudentie

CRvB 18 februari 2003, LJN AF5534

1.2. Intrekking en herziening

artikel 5, onderdeel c, artikel 11, artikel 19, artikel 32, eerste lid, artikel 44, eerste lid, 45, eerste lid, artikel 54, derde en vierde lid WWB

De SVB is op grond van artikel 54, derde of vierde lid WWB bevoegd om het besluit tot toekenning van een inkomensvoorziening te herzien of in te trekken indien:

- het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid WWB heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van inkomensvoorziening;
- de inkomensvoorziening op grond van artikel 54, eerste lid WWB is opgeschort en de belanghebbende de geboden hersteltermijn ongebruikt laat verstrijken;
- anderszins de inkomensvoorziening ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

De WWB bevat geen bepalingen ten aanzien van de herziening van de inkomensvoorziening die leidt tot een verhoging van de inkomensvoorziening. De SVB leidt evenwel uit de artikelen 11, 19 en 45, eerste lid WWB in samenhang bezien af dat het recht op inkomensvoorziening ook in dat geval moet worden herzien.

Ten aanzien van de wijze waarop de SVB de inkomensvoorziening verhoogt of verlaagt hanteert de SVB het hiernavolgende beleid.

1.2.1. Herziening ten voordele van de belanghebbende

artikel 11, artikel 19, artikel 44, eerste lid en artikel 45, eerste lid WWB; artikel 4:6 Awb

1.2.1.1. Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden

De SVB leidt uit artikel 44, eerste lid WWB af, dat de wet geen ruimte biedt voor een verhoging van de inkomensvoorziening met terugwerkende kracht. De SVB verhoogt de inkomensvoorziening daarom vanaf het moment van melding door de belanghebbende. In de hierna volgende situaties wordt van dit uitgangspunt afgeweken.

Tijdig en verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting

Bij een tijdige melding door de belanghebbende van een wijziging in de omstandigheden herziert de SVB de inkomensvoorziening met ingang van de dag waarop de wijziging zich heeft voorgedaan. Onder een tijdige melding verstaat de SVB: binnen vier weken nadat het van belang zijnde feit heeft plaatsgevonden of de relevante wijziging van omstandigheden is ingetreden.

Als een belanghebbende een wijziging in zijn omstandigheden niet binnen vier weken na de desbetreffende wijziging doorgeeft, verhoogt de SVB de inkomensvoorziening met ingang van de dag van melding. In geval van bijzondere omstandigheden die de te late melding verschoonbaar maken, verhoogt de SVB de inkomensvoorziening echter met terugwerkende kracht als ten behoeve van de noodzakelijke kosten van bestaan schulden zijn aangegaan waaraan daadwerkelijk terugbetalingsverplichtingen zijn verbonden. Bij het bepalen van de mate van terugwerkende kracht en de vraag of sprake is van bijzondere omstandigheden, past de SVB het beleid vermeld in onderdeel 1.1.1. *Ingangsdatum bij aanvraag overeenkomstig toe.*

Aanslag inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen

De SVB maakt gebruik van de bevoegdheid om de inkomensvoorziening met terugwerkende kracht te verhogen als de belanghebbende over het in aanmerking genomen bruto inkomen alsnog op aanslag inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen is verschuldigd. Als de belastingschuld niet hoeft te worden voldaan, verleent de SVB de inkomensvoorziening niet met terugwerkende kracht. De SVB baseert dit beleid op de wetgeschiedenis.

1.2.1.2. Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende

Soms is er geen sprake van een wijziging van omstandigheden, maar bestaat twijfel over de juistheid van een besluit. Uit artikel 4:6 Awb en de jurisprudentie van de CRvB (CRvB 6 november 2003) volgt dat de SVB in dat geval bevoegd is een verzoek om herziening van dat besluit zonder nader onderzoek af te wijzen, tenzij van die bevoegdheid in redelijkheid geen gebruik kan worden gemaakt. De SVB hanteert in dit kader bij de uitvoering van de AOW als beleid dat zij zich in redelijkheid gehouden acht terug te komen van een rechtens onaantastbaar besluit indien dit besluit onmiskenbaar onjuist moet worden geacht (SVB Beleidsregels SB1076 Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende). Dit uitgangspunt past de SVB ook toe in het kader van de uitvoering van de WWB.

Als de SVB terugkomt van een eerder besluit stelt zij met toepassing van het volgende beleid vast of zij terugwerkende kracht geeft aan het nieuwe besluit.

Een besluit kan onjuist zijn als gevolg van:

- een fout van de SVB;
- een wijziging in het beleid van de SVB;
- een fout van de belanghebbende.

Van een onjuist besluit als gevolg van een fout van de SVB is sprake als de SVB op basis van de gegevens die ten tijde van de toekenning beschikbaar waren of die bij

een normaal onderzoek van de SVB beschikbaar zouden zijn geweest, de inkomensvoorziening correct had kunnen vaststellen aan de hand van de toen geldende wetgeving en beleidsregels, en de belanghebbende alle relevante informatie tijdig heeft verstrekt. De SVB verhoogt de inkomensvoorziening in dergelijke gevallen ambtshalve of op verzoek. Het beleid inzake de mate van terugwerkende kracht bij een toekenning op een eerste aanvraag om inkomensvoorziening (onderdeel *1.1.1. Ingangsdatum bij aanvraag*) is daarbij van overeenkomstige toepassing. Tevens past de SVB dat beleid naar analogie toe als de belanghebbende aantoonbaar heeft ingeteerd op zijn vrij te laten vermogen. De SVB verhoogt de inkomensvoorziening met ingang van het moment waarop zij haar fout heeft geconstateerd als niet blijkt dat de belanghebbende schulden is aangegaan of op zijn vrij te laten vermogen heeft ingeteerd.

Als een rechtens onaantastbaar geworden besluit bij nader inzien voor onjuist wordt gehouden als gevolg van een wijziging in het beleid van de SVB ten gunste van de belanghebbende geldt het in de vorige alinea geformuleerde beleid eveneens, met dien verstande dat de SVB de inkomensvoorziening nimmer herziet over perioden gelegen voor de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde beleid. Betreft de wijziging van het beleid evenwel de invulling van een discretionaire bevoegdheid dan verhoogt de SVB de inkomensvoorziening vanaf het moment dat de belanghebbende om herziening verzoekt dan wel vanaf de datum die de SVB heeft bepaald voor de desbetreffende beleidswijziging.

Is het onjuiste besluit het gevolg van een fout van de belanghebbende dan past de SVB het beleid toe beschreven in onderdeel *1.2.1.1. Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden, Tijdig en verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting*.

Jurisprudentie

CRvB 6 november 2003, LJN AN7838

1.2.2. Herziening of intrekking ten nadele van de belanghebbende

artikel 11, artikel 45, eerste en derde lid, artikel 54, tweede, derde en vierde lid WWB

1.2.2.1. Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden

De SVB is op grond van artikel 54, derde lid, aanhef en onderdeel b WWB bevoegd de inkomensvoorziening te herzien of in te trekken indien zich een wijziging in de omstandigheden heeft voorgedaan.

De SVB herziert de inkomensvoorziening bij een wijziging van het inkomen met ingang van de eerste dag van de maand waarin de wijziging zich voordoet, tenzij de belanghebbende door de wijziging ten minste gedurende dertig dagen geen recht meer heeft op een inkomensvoorziening. In het laatste geval geeft de SVB toepassing aan artikel 45, derde lid WWB en trekt de inkomensvoorziening in met ingang van de dag waarop de wijziging van het inkomen zich voordoet.

Bij een wijziging in de leefsituatie hanteert de SVB het beleid dat het recht op inkomensvoorziening met ingang van dezelfde dag als het ouderdomspensioen wordt herzien. Als een wijziging in de leefsituatie ertoe leidt dat geen recht meer bestaat op inkomensvoorziening, trekt de SVB, zo nodig in afwijking van artikel 45, derde lid WWB, het recht op inkomensvoorziening in met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de wijziging plaatsvond.

1.2.2.2. Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht

De SVB is op grond van artikel 54, derde of vierde lid WWB bevoegd om de inkomensvoorziening te herzien of in te trekken. De SVB maakt van deze bevoegdheid onverkort gebruik, tenzij sprake is van dringende redenen. In het laatste geval matigt de SVB de herziening of intrekking of ziet daarvan volledig af. Ook ziet de SVB geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking af indien beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel, daartoe nopen. Het beleid uitgewerkt in de SVB Beleidsregels, SB1078 (Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden) en SB1079 (Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten nadele van de belanghebbende) is daarbij van overeenkomstige toepassing, tenzij de toepassing van de zes-maanden-jurisprudentie gunstiger is voor de belanghebbende. Zie voor het beleid inzake de zes-maanden-jurisprudentie onderdeel 4.1.2.2. *Zes-maanden-jurisprudentie*.

2 Betaling

2.1. Tijdstip van betaling

artikel 45, eerste lid WWB

Ingevolge artikel 4:87 Awb is de SVB gehouden een uitkering binnen zes weken na het toekennen daarvan te betalen. Uit bijzondere wettelijke bepalingen kan een later tijdstip van betaling volgen.

Artikel 45, eerste lid WWB bepaalt dat de inkomensvoorziening per kalendermaand wordt vastgesteld en betaald. Voorts is in dit artikellid geregeld dat de vakantie-uitkering jaarlijks wordt betaald in de maand juni over de aan die maand voorafgaande twaalf maanden. Indien het recht op een inkomensvoorziening is beëindigd, vindt de betaling van de vakantie-uitkering evenwel plaats binnen drie maanden volgend op de maand waarin de inkomensvoorziening is beëindigd.

De SVB geeft aan deze bepaling zodanige toepassing dat de betaling van de inkomensvoorziening zo veel als mogelijk aansluit bij de betaling van ouderdomspensioenen op grond van de AOW. Dit betekent dat de SVB de inkomensvoorziening betaalt in de laatste week van de maand en dat, waar tevens recht bestaat op een ouderdomspensioen, de SVB de inkomensvoorziening en het ouderdomspensioen in een bedrag uitbetaalt.

Dit betekent voorts dat de SVB in afwijking van het bepaalde in artikel 45, eerste lid WWB de vakantie-uitkering jaarlijks uitbetaalt in de maand mei. Dit is ook het geval als het recht op een inkomensvoorziening is beëindigd, maar het recht op een ouderdomspensioen nog bestaat.

2.2. Deelbetalingen

artikel 46, derde lid WWB, artikel 19, vierde lid en artikel 26, tweede lid AOW

Op grond van artikel 46, derde lid WWB en artikel 26, tweede lid AOW kan de belanghebbende een ander machtigen om zijn inkomensvoorziening of ouderdomspensioen te ontvangen. De SVB hanteert hierbij het beleid dat machtigingen om een deel van de inkomensvoorziening of het pensioen aan een ander dan de belanghebbende te betalen alleen worden gehonoreerd:

- als sprake is van een betaling aan een ander uitvoeringsorgaan, of
- als uit de mededeling van een bijstandsmatenschappelijk werker of een erkende schuldhulpverlener blijkt dat de belanghebbende structureel

problemen heeft met de vaste, maandelijkse betalingen ten behoeve van de primaire levensbehoeften, zoals huur, gas, elektra, water en zorgverzekeringspremie.

In het laatste geval betaalt de SVB op verzoek van de belanghebbende de crediteur rechtstreeks. De SVB hanteert daarbij het beleid dat alleen vaste bedragen ten behoeve van primaire levensbehoeften die maandelijks verschuldigd zijn apart van het overige deel van de inkomensvoorziening of het ouderdomspensioen worden uitbetaald. De belanghebbende dient de SVB voorts te machtigen de door de crediteur verlangde maandelijkse betaling te verrichten zodat bij een wijziging van de bedragen geen nieuwe machtiging nodig is. In alle gevallen hoeven de betalingen aan de crediteur(en) tezamen zich niet te beperken tot het bedrag van de inkomensvoorziening. Dat betekent dat ook het ouderdomspensioen gebruikt mag worden als de inkomensvoorziening niet langer toereikend is als gevolg van indexering, of andere verhogingen van de bedragen die aan de deelgemachtigden toekomen.

2.3. Beëindigingsdatum inkomensvoorziening na overlijden en overlijdensuitkering

2.3.1. Beëindiging inkomensvoorziening na overlijden

In de WWB is geen bepaling opgenomen die de datum van het beëindigen van de inkomensvoorziening in geval van overlijden regelt. Uit de toelichting bij de wet waarbij artikel 76 van de Algemene bijstandswet is gewijzigd, blijkt dat het recht op uitkering van rechtswege ophoudt met ingang van de dag na overlijden.

Wanneer een overleden gerechtigde geen rechthebbenden op een overlijdensuitkering nalaat, dient de inkomensvoorziening dus met ingang van de dag na overlijden beëindigd te worden.

2.3.2. Overlijdensuitkering

artikel 45, vijfde lid WWB

Ingevolge artikel 45, vijfde lid WWB betaalt de SVB na overlijden van een rechthebbende op een inkomensvoorziening, de inkomensvoorziening vanaf de dag na het overlijden tot en met een maand na de dag van overlijden in de vorm van een overlijdensuitkering uit aan de door de wet aangewezen rechthebbende(n), mits voor de rechthebbende(n) door het overlijden geen recht meer bestaat op een

inkomensvoorziening of de inkomensvoorziening naar een lagere norm zou worden verleend.

Na de dag van overlijden betaalt de SVB de inkomensvoorziening in de vorm van een overlijdensuitkering op basis van de norm die van toepassing is op het moment van overlijden. De SVB leidt uit de wetsgeschiedenis af dat hierop de middelen van de rechthebbende(n) op overlijdensuitkering in mindering moeten worden gebracht.

2.4. Schorsen van de betaling

De WWB bevat geen bepaling over het schorsen van de betaling van de inkomensvoorziening. De SVB leidt evenwel uit de jurisprudentie van de CRvB af dat het schorsen van de betaling van de inkomensvoorziening is toegestaan als de SVB het gegronde vermoeden heeft, dat:

- het recht op inkomensvoorziening niet (meer) bestaat; of
- er recht op een lagere uitkering bestaat; of
- de mededelingsverplichting van artikel 17, eerste lid WWB niet is nagekomen.

Gelet hierop schorst de SVB de betaling van de inkomensvoorziening als twijfel bestaat over de rechtmatigheid van de betaling. Dit is bijvoorbeeld het geval indien:

- er duidelijke aanwijzingen zijn dat de belanghebbende over een te hoog vermogen beschikt;
- de SVB aanwijzingen heeft dat de belanghebbende de maximale verblijfsduur in het buitenland heeft overschreden.

Jurisprudentie

CRvB 3 mei 2005, LJN AT5908

CRvB 12 augustus 2011, LJN BR4929

3 Handhaving

3.1. Verplichtingen in het kader van de WWB

3.1.1. De verplichting tot arbeidsinschakeling

artikel 9, artikel 47a, eerste lid WWB

De verplichting tot arbeidsinschakeling is omschreven in artikel 9 WWB en omvat:

- Het naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen en deze aanvaarden, waaronder begrepen registratie als werkzoekende bij het UWV, indien hem daartoe het recht toekomt op grond van artikel 30b, eerste lid Wet Suwi.
- Het gebruik maken van een door de gemeente aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, alsmede mee te werken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en, indien van toepassing, mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a WWB.

Deze verplichting geldt niet voor personen van 65 jaar of ouder, maar wel voor de jongere partner van de persoon die de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. De uitvoering van de algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (hierna: inkomensvoorziening) voor personen van 65 jaar of ouder omvat niet de ondersteuning van de jongere partner bij arbeidsinschakeling en re-integratie. Deze ondersteuning is een verantwoordelijkheid van het college van de gemeente waarin de partner jonger dan 65 jaar woonachtig is.

3.1.2. De mededelingsverplichting

artikel 17, eerste lid WWB

Bepaalde wijzigingen van omstandigheden kunnen van invloed zijn op het recht op inkomensvoorziening. In artikel 17, eerste lid WWB wordt de belanghebbende verplicht, dergelijke wijzigingen van omstandigheden te melden aan de SVB. De verplichting ziet op het uit eigen beweging informeren van de SVB en op het verstrekken van informatie op verzoek van de SVB.

Niettemin streeft de overheid naar het eenmalig uitvragen van gegevens bij de burger. Daarom is in de tweede volzin van het eerste lid van artikel 17 WWB

bepaald dat de mededelingsverplichting voor een aantal gegevens niet geldt. In bijlage II van de Regeling SUWI staat een overzicht van de gegevens waarvoor dit van toepassing is of op termijn van toepassing wordt.

Hieronder is gedetailleerd aangegeven welke feiten en omstandigheden uit hoofde van de mededelingsverplichting in ieder geval aan de SVB moeten worden gemeld.

Voor de toepassing van artikel 17, eerste lid WWB wordt onder belanghebbende verstaan:

- de alleenstaande bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a WWB aan wie een inkomensvoorziening is toegekend;
- de alleenstaande ouder bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b WWB aan wie een inkomensvoorziening is toegekend;
- de gezinsleden bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c WWB aan wie een inkomensvoorziening is toegekend;

A.

De in artikel 17 WWB bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op de volgende verplichtingen:

- het naar waarheid en volledig invullen van door de SVB toegezonden formulieren welke betrekking hebben op de inkomensvoorziening;
- het als bewijsmateriaal overleggen van uitsluitend onvervalste documenten, dan wel afschriften daarvan, waarin, voor zover aan de belanghebbende bekend, geen onwaarheden worden vermeld;
- het naar waarheid beantwoorden van vragen van de SVB.

B.

Daarnaast heeft de in artikel 17 WWB bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden aangaande de rechthebbende op een inkomensvoorziening:

- wijziging van nationaliteit, met uitzondering van de persoon die staat ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie;
- opname in een (verpleeg)inrichting of ziekenhuis;
- het sluiten van een huwelijk dan wel een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die staat ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- een gezamenlijke huishouding gaan voeren met een ander;
- het weer gaan samenwonen met zijn wettige echtgenoot, van wie hij duurzaam gescheiden leefde;
- het niet meer op één adres wonen van de gezinsleden;
- scheiding van tafel en bed tussen de echtgenoten;

- echtscheiding dan wel ontbinding van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die staat ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie;
- toekenning van een uitkering door een andere staat;
- het gaan verwerven van inkomen;
- een verhoging van het inkomen, tenzij de SVB aan de rechthebbende een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen;
- een wijziging in de aard van het inkomen;
- een toename van het vermogen.

C.

Daarnaast heeft de in artikel 17 WWB bedoelde mededelingsverplichting betrekking op het voorafgaand aan een verblijf in het buitenland melden van dat verblijf, met inbegrip van de datum van vertrek en terugkeer.

D.

Daarnaast heeft de in artikel 17 WWB bedoelde mededelingsverplichting betrekking op het onverwijld melden door een ongehuwde gerechtigde dat zijn kind als eigen, aangehuwd of pleegkind tot het huishouden van een ander is gaan behoren.

3.1.3. De medewerkingsverplichting

artikel 17, tweede lid WWB

De belanghebbende is verplicht aan de SVB desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de WWB, zoals het toestaan van een huisbezoek.

3.1.4. De identificatieverplichting

artikel 17, leden 3 en 4 WWB

Ten behoeve van de uitvoering van de WWB stelt de SVB de identiteit van de belanghebbende vast. De belanghebbende is verplicht desgevraagd een document ter bewijs van zijn identiteit ter inzage te verstrekken.

3.1.5. Aanvullende verplichtingen

artikel 9, artikel 55 WWB

Naast de hiervoor omschreven verplichtingen gelden aanvullende verplichtingen die hun basis vinden in de artikelen 9 en 55 WWB. Hieronder vallen: de alimentatieplicht, de budgetteringsplicht, verplichtingen in verband met geldlening of borgtocht, de verplichting tot aangifte van een briefadres en nadere verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling dan wel verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van inkomensvoorziening, of strekken tot vermindering of beëindiging van de inkomensvoorziening. De SVB legt één of meer van deze verplichtingen op als de omstandigheden van het geval dit vereisen.

3.2. Niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen en tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

artikel 17, eerste lid, artikel 47c, tweede lid WWB

Op grond van artikel 47c, tweede lid WWB is de SVB gehouden een maatregel op te leggen indien de belanghebbende de uit de WWB voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens de SVB zeer ernstig misdragen, dan wel indien de belanghebbende naar het oordeel van de SVB tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan.

Voor de vraag of de verplichting tot arbeidsinschakeling niet of onvoldoende is nagekomen, is de SVB afhankelijk van een melding van het college. Indien het college een gegrond vermoeden heeft dat de partner jonger dan 65 jaar niet voldoet aan de verplichting tot arbeidsinschakeling dan wel niet of onvoldoende gebruik maakt van re-integratievoorzieningen, stelt het college de SVB daarvan in kennis. De SVB neemt in dat geval aan dat sprake is van een schending van de verplichting tot arbeidsinschakeling, tenzij de kennisgeving van het college deze conclusie kennelijk niet ondersteunt.

Het niet nakomen van de mededelingsverplichting kan verschillende vormen aannemen. De belanghebbende kan niet, te laat of niet behoorlijk voldoen aan een verzoek om informatie of medewerking van de SVB (zie onderdeel 3.2.1.1. *Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB*).

De belanghebbende kan ook nalaten feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de inkomensvoorziening, binnen vier weken spontaan te melden

(zie onderdeel 3.2.1.2. *Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden*).

Op basis van jurisprudentie meent de SVB dat sprake is van het zich jegens de SVB zeer ernstig misdragen als een of meer van de in het tweede lid van artikel 47c WWB bedoelde verplichtingen niet of onvoldoende is nagekomen en sprake is van agressief en aan de belanghebbende toe te rekenen gedrag jegens de medewerkers van de SVB, dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd (CRvB 18 augustus 2008). De SVB onderscheidt in dit kader de volgende vormen van agressief gedrag:

- verbaal geweld (schelden);
- discriminatie;
- intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- mensgericht fysiek geweld;
- combinatie van agressievormen.

De SVB is van oordeel dat sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als de belanghebbende handelingen verricht dan wel nalaat waardoor onnodig een beroep op de inkomensvoorziening wordt gedaan. De verplichting om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen voor de voorziening in het bestaan, geldt reeds voordat de inkomensvoorziening wordt aangevraagd.

Een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan bijvoorbeeld blijken uit het onverantwoord interen op het vermogen (met inbegrip van het doen van een schenking) of het niet of te laat aanvragen van een voorliggende voorziening (CRvB 17 april 2001 en CRvB 8 juni 1999).

De SVB leidt uit jurisprudentie af dat sprake is van onverantwoord interen op het vermogen als de belanghebbende per maand meer dan anderhalf maal de relevante bijstandsnorm besteedt aan de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kosten worden zo nodig aangevuld met een bedrag voor het niet subsidiabele huurdeel en overige als noodzakelijk aan te merken kosten.

Bij beantwoording van de vraag of sprake is van onverantwoord interen op het vermogen is voorts van belang of de belanghebbende over inkomsten beschikte. Is dit het geval dan wordt het vermogen dat mag worden besteed aan de noodzakelijke kosten van het bestaan verminderd met de inkomsten van de belanghebbende (CRvB 28 augustus 2001).

Van onverantwoord interen op het vermogen is eveneens sprake als de belanghebbende vermogen wegschenkt of opmaakt dat, als het was gebruikt voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, ertoe had geleid dat de

belanghebbende gedurende een langere tijd geen beroep had hoeven doen op de inkomensvoorziening.

Jurisprudentie

CRvB 8 juni 1999, LJN AJ9537

CRvB 17 april 2001, LJN AL1252

CRvB 1 mei 2001, RSV 2001/144

CRvB 28 augustus 2001, LJN AJ9844

3.2.1. Niet nakomen van de mededelingsverplichting

artikel 17, eerste lid WWB

Het niet nakomen van de mededelingsverplichting kan verschillende vormen aannemen. De belanghebbende kan niet, te laat of niet behoorlijk voldoen aan een verzoek om informatie of medewerking van de SVB (zie onderdeel 3.2.1.1. *Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB*).

De belanghebbende kan ook nalaten feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de inkomensvoorziening, binnen vier weken spontaan te melden (zie onderdeel 3.2.1.2. *Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden*).

3.2.1.1. Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB

artikel 54 WWB

Indien bepaalde gegevens bij de aanvraag om inkomensvoorziening niet aan de SVB worden verstrekt, weigert de SVB de inkomensvoorziening.

In geval de SVB reeds een inkomensvoorziening heeft toegekend en de belanghebbende de voor de inkomensvoorziening van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet binnen de door de SVB gestelde termijn verstrekt, verzendt de SVB een rappèlbrief. Voldoet de belanghebbende niet binnen de daarin gestelde termijn aan het verzoek dan schort de SVB ingevolge het bepaalde in artikel 54, eerste lid WWB het recht op inkomensvoorziening op. De SVB geeft belanghebbende bij de opschorting een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen. Worden de gevraagde gegevens binnen de hersteltermijn verstrekt, dan zet de SVB de inkomensvoorziening voort en legt zij een maatregel op (zie onderdeel 3.3. *Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing*).

Blijkt uit de reactie van de belanghebbende dat er een wijziging in de omstandigheden is opgetreden, of stelt de SVB dit op andere wijze vast, dan legt de

SVB eveneens een maatregel op (zie de onderdelen *3.2.1.1. Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden* en *3.3. Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing*).

Wordt de gevraagde informatie niet binnen de hersteltermijn verstrekt, dan trekt de SVB het recht op inkomensvoorziening in op grond van artikel 54, vierde lid WWB (zie onderdeel *1.2.2.2. Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht*).

In dat geval onderzoekt de SVB of de aanspraak op inkomensvoorziening op een eerder moment is geëindigd dan het moment met ingang waarvan het recht is opgeschort. Blijkt van een wijziging in de omstandigheden waardoor de belanghebbende al eerder geen of een lagere aanspraak had op de inkomensvoorziening, dan trekt de SVB de inkomensvoorziening met ingang van een eerdere datum geheel of gedeeltelijk in.

Voldoet de belanghebbende alsnog aan het verzoek van de SVB nadat het opschortingsbesluit in rechte vaststaat, maar voordat het intrekkingbesluit rechtens onaantastbaar is geworden, dan beoordeelt de SVB bij de heroverweging in bezwaar uitsluitend of de belanghebbende verwijtbaar heeft verzuimd om de gevraagde informatie binnen de gestelde termijn te verstrekken (CRvB 27 juni 2000). De SVB past bij de beoordeling hiervan het beleid inzake de mate van verwijtbaarheid bij het opleggen van een maatregel (onderdeel *3.4.2. Mate van verwijtbaarheid*) overeenkomstig toe. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat de verwijtbaarheid in ieder geval ontbreekt indien het gaat om gegevens die niet (meer) van belang zijn voor de inkomensvoorziening of waarover belanghebbende niet binnen de hersteltermijn redelijkerwijs heeft kunnen beschikken (CRvB 29 mei 2007 en CRvB 5 december 2007). Indien geen sprake is van verwijtbaarheid bij het verzuim dan herroept de SVB het intrekkingbesluit en trekt zij het opschortingsbesluit in.

Indien het verzuim verwijtbaar is, slaat de SVB geen acht op na de gestelde termijn ontvangen gegevens (CRvB 16 januari 2007). De SVB merkt in dat geval de door de belanghebbende alsnog verstrekte gegevens of geleverde bewijsstukken aan als een verzoek om opnieuw voor een inkomensvoorziening in aanmerking te komen. Ten aanzien van de ingangsdatum van het recht op inkomensvoorziening hanteert de SVB vervolgens het beleid beschreven in het onderdeel *1.2.1.1. Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden, Tijdig en verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting*.

Als een belanghebbende de gevraagde gegevens niet verstrekt dan is de SVB op grond van artikel 54, eerste lid WWB bevoegd om de inkomensvoorziening voor een termijn van ten hoogste acht weken op te schorten. Indien de SVB niet binnen deze termijn tot intrekking van de inkomensvoorziening overgaat, dan herleeft het recht op inkomensvoorziening in beginsel van rechtswege. Het kan echter

voorkomen dat de SVB nog steeds niet beschikt over de gegevens die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van de inkomensvoorziening. In dat geval acht de SVB zich bevoegd om het recht op inkomensvoorziening in te trekken op grond van artikel 54, derde lid WWB (zie onderdeel 1.2.2.2. *Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht*).

Toont de belanghebbende in bezwaar aan dat hij, al dan niet onafgebroken, aanspraak op inkomensvoorziening heeft behouden, dan herroept de SVB het intrekkingbesluit. Blijkt uit de door de belanghebbende verstrekte gegevens of geleverde bewijsstukken dat aanspraak bestaat op een lagere inkomensvoorziening dan legt de SVB een maatregel op (zie onderdeel 3.3. *Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing*). De SVB verricht de achterstallige betaling in dat geval onder toepassing van de maatregel.

Als na het rechtens onaantastbaar worden van een intrekkingbesluit blijkt dat de belanghebbende, al dan niet onafgebroken, aanspraak op een inkomensvoorziening heeft behouden, dan past de SVB het beleid inzake het terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit in het voordeel van een belanghebbende overeenkomstig toe (onderdeel 1.2.1.2. *Terugkomen van een rechtens ontastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende*).

Jurisprudentie

CRvB 27 juni 2000, LJN AJ9675

CRvB 16 januari 2007, AZ7575

CRvB 29 mei 2007, LJN BA6853

CRvB 5 december 2007, LJN BB9561

3.2.1.2. Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden

artikel 17, eerste lid WWB

Van schending van de mededelingsverplichting is onder andere sprake als de belanghebbende feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat die van invloed kunnen zijn op de inkomensvoorziening, niet onverwijld spontaan aan de SVB meldt. Onder onverwijld in de zin van artikel 17 WWB verstaat de SVB: binnen vier weken nadat het van belang zijnde feit heeft plaatsgevonden of de relevante wijziging van omstandigheden is ingetreden.

Als blijkt dat de belanghebbende een omstandigheid of een feit niet tijdig heeft gemeld, legt de SVB een maatregel op (zie onderdeel 3.3. *Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing*). Daarnaast wordt de inkomensvoorziening zo nodig herzien of ingetrokken en worden onverschuldigd betaalde bedragen teruggevorderd (zie onderdelen 1.2.1.1. *Verhoging wegens*

wijziging van de omstandigheden, 1.2.2.1. Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden, 1.2.2.2. Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden en 4.1. Bestuursrechtelijke terugvordering).

3.3. Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing

artikel 17, tweede lid, artikel 47c, tweede lid WWB

Op grond van artikel 47c, tweede lid WWB is de SVB verplicht een maatregel op te leggen indien de belanghebbende de op hem rustende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens de SVB zeer ernstig misdragen, dan wel indien de belanghebbende tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan.

Niet in alle gevallen leidt het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen tot het opleggen van een maatregel. Dit doet zich voor in de volgende situaties.

Als geen sprake is van ten onrechte verstrekte inkomensvoorziening, hanteert de SVB het beleid dat zij geen maatregel oplegt maar een schriftelijke waarschuwing geeft. De SVB legt in deze situatie wel een maatregel op als zij het recht op inkomensvoorziening met toepassing van artikel 54, eerste lid WWB heeft opgeschort of het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een schriftelijke waarschuwing is gegeven.

Artikel 47c, tweede lid WWB bepaalt dat geen maatregel wordt opgelegd indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt. Daarnaast past de SVB het beleid toe dat geen maatregel wordt opgelegd als tussen het tijdstip van de gedraging en het tijdstip waarop de SVB zou besluiten tot het opleggen van de maatregel meer dan een jaar is verstreken. De termijn bedraagt vijf jaar als de gedraging een schending van de mededelingsverplichting inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte een inkomensvoorziening is verleend.

De SVB legt voorts geen maatregel op als de belanghebbende de medewerkingsverplichting of de identificatieverplichting niet nakomt.

3.3.1. Afstemming van de maatregel

artikel 47c WWB

Een maatregel wordt afgestemd op de ernst en de verwijtbaarheid van de gedraging en de omstandigheden van de belanghebbende en zijn gezin. Deze afstemming kan ertoe leiden dat de maatregel wordt verhoogd of verlaagd.

3.3.1.1. Ernst van de gedraging

De SVB meet de ernst van de gedraging af aan de hoogte van het benadelingsbedrag of het uitkeringsbedrag, indien het benadelingsbedrag niet kan worden vastgesteld. Het benadelingsbedrag is het door de SVB ten onrechte uitbetaalde netto bedrag aan inkomensvoorziening. Het uitkeringsbedrag is het aan belanghebbende en zijn gezin toekomende netto bedrag aan inkomensvoorziening over de maand waarin de maatregelwaardige gedraging zich heeft voorgedaan

De maatregel wordt uitgedrukt in een percentage van het benadelingsbedrag of het uitkeringsbedrag.

Indien aan de belanghebbende een maatregel is opgelegd en binnen twee jaar na de bekendmaking daarvan opnieuw een soortgelijke verplichting niet of niet behoorlijk wordt nagekomen verhoogt de SVB het percentage van de op te leggen maatregel met vijftig procent, nadat rekening is gehouden met de mate van verwijtbaarheid. Deze verhoging wordt niet toegepast als de belanghebbende in de twee jaren voorafgaand aan het opleggen van de maatregel een soortgelijke verplichting niet of niet behoorlijk is nagekomen en de SVB een schriftelijke waarschuwing in plaats van een maatregel heeft opgelegd.

Ten aanzien van de verplichting tot arbeidsinschakeling geldt dat een gedraging ernstiger wordt geacht naarmate de gedraging concretere gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid. De SVB onderscheidt in dit verband vier categorieën waarbij de ernst van de gedraging het onderscheidend criterium is.

Eerste categorie:

- het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- het niet ondertekenen of het niet aan burgemeester en wethouders verstrekken van de bijlage bij het besluit tot toekenning of voortzetting van de inkomensvoorziening.

Tweede categorie:

- het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen of te aanvaarden;
- het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

Derde categorie:

- gedragingen die de inschakeling in arbeid belemmeren;
- het niet of in onvoldoende mate gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 9, eerste lid onderdeel b en artikel 10, eerste lid WWB, waaronder begrepen sociale activering.

Vierde categorie:

- het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

3.3.1.2. Verwijtbaarheid

De SVB ziet af van het opleggen van een maatregel indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt. Hiervan is sprake als het niet nakomen van een verplichting niet aan de belanghebbende kan worden verweten, omdat hij op het moment dat hij aan zijn verplichting moest voldoen, verkeerde in onvoorziene en ongewenste omstandigheden die niet tot het normale levenspatroon behoren en die het de belanghebbende feitelijk onmogelijk maakten om aan zijn verplichtingen te voldoen. Hiervan is eveneens sprake indien redelijkerwijs niet van de belanghebbende verwacht kan worden dat hij bekend was met zijn verplichting.

Als een belanghebbende zich jegens de SVB zeer ernstig heeft misdragen, wordt voor het bepalen van de verwijtbaarheid van de misdraging gekeken naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgevonden. Hierbij onderscheidt de SVB *instrumenteel geweld* en *frustratiegeweld*. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld kennelijk bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door een gemoedstoestand ten gevolge van bijvoorbeeld onmacht of ontevredenheid wordt aangeduid met frustratiegeweld. De SVB acht de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld groter dan bij frustratiegeweld.

3.3.1.3. Omstandigheden waarin belanghebbende verkeert

De SVB ziet af van het opleggen van een maatregel in geval van dringende redenen. Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van de maatregel voor belanghebbende of zijn gezin zeer ernstig zijn. Uit de jurisprudentie volgt dat het

enkele feit dat een belanghebbende financieel zwaar wordt getroffen geen dringende reden vormt, omdat dit voor elke gerechtigde geldt (CRvB 1 april 2003).

De SVB houdt bij het opleggen van een maatregel rekening met de medische en sociale omstandigheden van de belanghebbende en zijn gezin. Matiging van de maatregel kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- bijzondere sociale omstandigheden;
- een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Jurisprudentie

CRvB 1 april 2003, LJN AK0118

3.3.2. Hoogte en duur van de maatregel

artikel 47c WWB

Een maatregel wordt voor bepaalde tijd opgelegd. Een maatregel die voor een periode van meer dan drie maanden is opgelegd, wordt uiterlijk drie maanden nadat deze ten uitvoer is gelegd heroverwogen (artikel 47c, vierde lid WWB). De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat een maatregel zolang deze voortduurt, ook na deze wettelijk voorgeschreven heroverweging, periodiek moet worden heroverwogen (CRvB 7 april 2009). De SVB hanteert hierbij naar analogie van artikel 47c, vierde lid WWB een termijn van drie maanden.

De SVB neemt aan dat de herbeoordeling zich beperkt tot de vraag of het redelijk is dat de maatregel wordt gecontinueerd. Daarbij worden de omstandigheden waarin belanghebbende verkeert in aanmerking genomen en de vraag of hij nu wel aan zijn verplichtingen voldoet.

De SVB geeft aan haar wettelijke taak tot verlaging van de inkomensvoorziening op grond van artikel 47c, tweede lid WWB de volgende invulling.

Bij het niet nakomen van de verplichting tot arbeidsinschakeling legt de SVB een maatregel op van:

- vijf procent van het uitkeringsbedrag gedurende een maand bij gedragingen van de eerste categorie;

- tien procent van het uitkeringsbedrag gedurende een maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- twintig procent van het uitkeringsbedrag gedurende een maand bij gedragingen van de derde categorie;
- honderd procent van het uitkeringsbedrag gedurende een maand bij gedragingen van de vierde categorie.

Bij het niet tijdig verstrekken van inlichtingen legt de SVB een maatregel op van vijf procent van het uitkeringsbedrag gedurende een maand.

Bij het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, waardoor de inkomensvoorziening ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, legt de SVB een maatregel op van tien procent van het benadelingsbedrag. Als het benadelingsbedrag hoger is dan €10.000,- doet de SVB aangifte bij het Openbaar Ministerie en legt zij geen maatregel op. Indien het Openbaar Ministerie besluit om de aangifte te seponeren, zal de SVB alsnog een maatregel opleggen.

Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover een medewerker van de SVB legt de SVB een maatregel op van ten minste twintig procent van het benadelingsbedrag of – indien het benadelingsbedrag niet kan worden vastgesteld – het uitkeringsbedrag gedurende een maand.

Indien een belanghebbende een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond, legt de SVB een maatregel op die per maand tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. De SVB berekent de duur van de maatregel door het bedrag dat onverantwoord is ingeteerd te delen door anderhalf maal de toepasselijke bijstandsnorm, met een minimum van een maand en een maximum van twaalf maanden.

Indien het bedrag van de inkomensvoorziening minder bedraagt dan tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm waardoor de maandelijks te effectueren maatregel evenredig minder bedraagt, verlengt de SVB de duur van de maatregel naar evenredigheid. In dat geval beperkt de SVB de duur van de maatregel tot ten hoogste 24 maanden.

Bij de berekening van de duur van de maatregel rondt de SVB naar beneden af op hele maanden. Wanneer deze afronding ertoe leidt dat geen maatregel zou worden opgelegd, legt de SVB gedurende één maand een maatregel op.

Komt de belanghebbende een of meerdere aan hem opgelegde aanvullende verplichtingen niet of niet voldoende na, dan legt de SVB een maatregel op van vijf procent van het benadelingsbedrag, of – indien het benadelingsbedrag niet kan worden vastgesteld – het uitkeringsbedrag gedurende een maand.

Het kan voorkomen dat meerdere gedragingen leiden tot het schenden van één verplichting. In die situatie hanteert de SVB het beleid dat zij voor het bepalen van de hoogte en duur van de maatregel uitgaat van de gedraging waarvoor de zwaarste maatregel kan worden opgelegd. Het kan tevens voorkomen dat door één gedraging meerdere verplichtingen worden geschonden. Is hiervan sprake dan slaat de SVB alleen acht op de verplichting waarvoor de zwaarste maatregel kan worden opgelegd.

De maatregel bedraagt ten minste €25,-, met uitzondering van een maatregel wegens het zich jegens de SVB zeer ernstig misdragen. Deze laatste bedraagt ten minste €50,-.

Indien de maandelijkse inkomensvoorziening minder bedraagt dan de op te leggen maatregel, wordt de duur van de maatregel zodanig verlengd dat de volledige maatregel wordt geëffectueerd.

4 Terugvordering

4.1. Bestuursrechtelijke Terugvordering

artikel 58, artikel 59, artikel 60 WWB

Herziening of intrekking van het besluit tot toekenning van een inkomensvoorziening heeft tot gevolg dat de inkomensvoorziening geheel of gedeeltelijk onverschuldigd is betaald. Op grond van de artikelen 58 tot en met 60 WWB is de SVB bevoegd om de ten onrechte verleende inkomensvoorziening terug te vorderen.

In beginsel wordt de inkomensvoorziening teruggevorderd van degene aan wie ten onrechte of teveel inkomensvoorziening is verleend: de belanghebbende. Op grond van artikel 59 WWB kan de inkomensvoorziening worden teruggevorderd van alle gezinsleden die in de inkomensvoorziening zijn betrokken. Deze gezinsleden zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering en kunnen zich niet beroepen op onbekendheid met de handelingen van een ander gezinslid die tot de terugvordering hebben geleid. In geval een belanghebbende het bestaan van een partner heeft verzwegen, kan van deze partner geen inkomensvoorziening worden teruggevorderd als hij niet op de hoogte was van de verlening van de inkomensvoorziening en dit aan kan tonen (HR 1december 1995).

Een besluit tot terugvordering van onverschuldigde betaalde inkomensvoorziening werkt ten aanzien van alle gezinsleden ook indien het besluit slechts aan een persoon is bekendgemaakt. In geval een belanghebbende het bestaan van een partner heeft verzwegen, is de uit artikel 59, derde lid WWB voortvloeiende hoofdelijke aansprakelijkheid pas aan de orde als een besluit tot mede-terugvordering aan deze partner is bekendgemaakt (CRvB 19 mei 2009).

Jurisprudentie

CRvB 19 mei 2009, LJN BI6945

4.1.1. Verjaring

Artikel 58, vijfde lid WWB, artikel 3:309 BW

De WWB bevat met uitzondering van artikel 58, vijfde lid geen voorschriften met betrekking tot de termijn waarbinnen kan worden teruggevorderd, zodat de termijnen genoemd in artikel 3:309 BW van toepassing zijn. Op grond van dit artikel kan terugvordering plaatsvinden tot twintig jaar na de onverschuldigde

betaling, mits de SVB binnen vijf jaar nadat de onverschuldigde betaling aan haar bekend is geworden een terugvorderingsactie heeft ingesteld. In het geval van onverschuldigd betaalde inkomensvoorziening in de zin van artikel 58, eerste lid onderdeel e WWB geldt op grond van het vijfde lid van dat artikel een verjaringstermijn van twee jaar.

4.1.2. Matiging en afzien van terugvordering

Op de SVB rust ingevolge de WWB niet de verplichting onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen, maar zij heeft daartoe wel de bevoegdheid. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid hanteert de SVB het uitgangspunt dat onverschuldigd betaalde inkomensvoorziening volledig wordt teruggevorderd. De SVB geeft voorts invulling aan haar bevoegdheid door in de hierna volgende situaties een terugvordering te matigen of daarvan af te zien.

4.1.2.1. Zes-maanden-jurisprudentie

Op grond van jurisprudentie mag een bestuursorgaan de bevoegdheid tot terugvordering niet uitoefenen voor zover de terugvordering betrekking heeft op bedragen die zijn betaald meer dan zes maanden na de ontvangst van een signaal van de uitkeringsgerechtigde waaruit het uitvoeringsorgaan had moeten afleiden dat ten onrechte of te veel wordt betaald (CRvB 19 mei 2004 en 24 juli 2007). De SVB past deze zogenoemde zes-maanden-jurisprudentie niet toe indien sprake is van een schending van de mededelingsverplichting (27 maart 2007 en CRvB 24 april 2007). De SVB past de zes-maanden-jurisprudentie evenmin toe als toepassing van het beleid inzake matiging van de herziening of intrekking wegens kennelijk onredelijk resultaat voor de belanghebbende gunstiger is (zie SVB Beleidsregels SB1078, Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden).

Jurisprudentie

CRvB 19 mei 2004, LJN AP0481

CRvB 27 maart 2007, LJN BA2072

CRvB 24 april 2007, LJN BA3814

CRvB 24 juli 2007, LJN BB0561

4.1.2.2. Geringe overschrijding van de vermogensgrens

Indien de overschrijding van de vermogensgrens is verzwegen, trekt de SVB het recht op inkomensvoorziening in en gaat over tot terugvordering van de onverschuldigd betaalde inkomensvoorziening. De SVB matigt op grond van jurisprudentie de terugvordering als aannemelijk wordt gemaakt dat, indien wel was voldaan aan de mededelingsverplichting, ten minste over een deel van de

betreffende periode inkomensvoorziening zou zijn verleend. De SVB vordert het deel van de inkomensvoorziening terug dat bij een juiste en volledige nakoming van de mededelingsverplichting niet hadden moeten worden verleend (CRvB 21 april 2009).

Jurisprudentie

CRvB 21 april 2009, LJN BH9423

4.1.2.3. Dringende redenen

De SVB ziet geheel of gedeeltelijk af van de terugvordering van onverschuldigd betaalde inkomensvoorziening indien dringende redenen aanwezig zijn. Dit beleid wordt slechts toegepast voor zover de SVB niet reeds in verband met deze zelfde dringende redenen heeft afgezien van herziening of intrekking van de inkomensvoorziening. Een situatie die geen dringende reden oplevert om af te zien van herziening of intrekking, maar wel een dringende reden vormt om geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering, zal zich slechts in een zeer incidenteel geval voordoen. Te denken valt aan een situatie waarin de sociale of financiële omstandigheden van de belanghebbende zich verzetten tegen volledige terugvordering. In het algemeen hanteert de SVB dan echter de door de jurisprudentie ondersteunde lijn dat met dergelijke omstandigheden pas rekening wordt gehouden bij het besluit inzake de wijze van terugbetaling.

4.1.3. Invordering van bestuursrechtelijke geldschulden

4.1.3.1. Wijze van terugbetaling

Als de SVB een besluit tot terugvordering neemt, neemt zij tevens een besluit waarmee een betalingsverplichting in de zin van artikel 4:86 Awb in het leven wordt geroepen. Een onverschuldigd betaald bedrag kan worden verrekend of worden terugbetaald. Dit kan ineens of in termijnen.

Indien een belanghebbende een inkomensvoorziening ontvangt, vindt de invordering van het onverschuldigd betaalde bedrag bij voorkeur plaats door middel van verrekening met deze voorziening. Indien de inkomensvoorziening te laag is of niet langer wordt genoten, tracht de SVB de vordering te verhalen door vereenvoudigd derdenbeslag op een andere wettelijke uitkering. Indien ook vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is, zal een belanghebbende maandelijks een afgesproken bedrag moeten betalen aan de SVB.

Het te veel of ten onrechte betaalde wordt teruggevorderd op basis van bruto bedragen. Dit betekent dat het terug te vorderen bedrag aan inkomensvoorziening

wordt verhoogd met de afgedragen loonbelasting en premies volksverzekeringen, alsmede de vergoeding, bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet. Indien echter verrekening van de belasting, premies en vergoeding kan plaatsvinden met de nog door de SVB af te dragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en vergoeding, wordt het netto te veel betaalde bedrag teruggevorderd. Deze situatie doet zich slechts voor indien de terugvordering betrekking heeft op het lopende belastingjaar en voor zover terugbetaling geheel zal plaatsvinden in het lopende belastingjaar. Indien derhalve de periodieke verrekening zich zal uitstrekken over meer dan één belastingjaar zal de gehele verrekening bruto plaatsvinden.

4.1.3.2. Termijnen van verrekening en uitstel van betaling

Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen

In de WWB zijn geen regels gesteld met betrekking tot de termijn of termijnen waarbinnen onverschuldigd betaalde inkomensvoorziening moet worden terugbetaald. De SVB past daarom naar analogie de uitgangspunten toe die in het kader van de AOW worden gehanteerd, zoals neergelegd in de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen en in de beleidsregels die de SVB in dat kader hanteert (SVB Beleidsregels SB1251 Termijnen van verrekening en uitstel van betaling).

De SVB kan op grond van artikel 4:96 Awb het besluit tot uitstel van betaling intrekken of wijzigen wegens een wijziging in de omstandigheden of het niet naleven van de aan het besluit verbonden voorschriften. In het geval van niet naleving van de aan het besluit verbonden voorschriften hanteert de SVB het volgende beleid.

Als de belanghebbende voor de eerste keer zijn terugbetalingsverplichting niet nakomt wordt hij gemaand het achterstallige bedrag binnen twee weken te voldoen. Het besluit tot uitstel van betaling wordt ingetrokken als twee willekeurige betalingstermijnen niet zijn voldaan. De belanghebbende dient in dat geval de resterende schuld binnen twee weken te voldoen. Blijft de belanghebbende in gebreke dan leidt dit tot derdenbeslag op loon of uitkering of beslag op de bezittingen van de belanghebbende. Indien de SVB overgaat tot derdenbeslag wordt de hoogte van de periodiek te verrekenen bedragen afgestemd op de volledige aflossingscapaciteit van de belanghebbende.

Op grond van artikel 58, vierde lid WWB kan de SVB, indien de belanghebbende niet tijdig betaalt, de vordering verhogen met de wettelijke rente en de op de terugvordering betrekking hebbende kosten. Bij het in rekening brengen van wettelijke rente hanteert de SVB naar analogie artikel 7, tweede lid van de Regeling. Daarin is onder meer bepaald dat de belanghebbende wettelijke rente

verschuldigd is vanaf het tijdstip dat de termijn is verstreken waarbinnen volgens het besluit van de SVB de betaling had moeten plaatsvinden en dat deze rente verschuldigd is over de resterende vordering.

4.1.4. Afzien van verdere terugvordering

De WWB bevat niet de verplichting onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen, zodat de SVB zowel de bevoegdheid tot terugvordering toekomt als de bevoegdheid om op enig moment van de effectuering van een terugvordering af te zien. De SVB hanteert in dit kader het volgende beleid.

De SVB gaat over tot kwijtschelding van de terugvordering indien de belanghebbende:

- gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
- gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;

De termijn bedraagt drie jaar in plaats van vijf jaar indien:

- het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d Rv niet te boven is gegaan; en
- de terugvordering niet het gevolg is van een schending van de mededelingsverplichting.

Aan de voorwaarde dat het inkomen de beslagvrije voet niet te boven is gegaan wordt geacht te zijn voldaan als de belanghebbende alleen als gevolg van een conjuncturele aanpassing van de normbedragen gedurende (maximaal) drie jaar een inkomen heeft genoten dat de beslagvrije voet overstijgt. Aan deze voorwaarde is niet voldaan als door een wijziging in de situatie van de belanghebbende het inkomen de beslagvrije voet overschrijdt.

De SVB ziet voorts van verdere terugvordering af indien de belanghebbende een bedrag overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost en de SVB van oordeel is dat het overige deel van de vordering niet zal kunnen worden geïncasseerd.

Het hiervoor beschreven beleid is niet van toepassing in geval een vordering voortvloeit uit een inkomensvoorziening die is verleend in de vorm van een geldlening waarvoor zekerheid is gesteld door pand of hypotheek.

4.1.5. Schuldregeling en schuldsanering

De SVB ziet af van verdere terugvordering als dit noodzakelijk is voor het tot stand komen van een zogenoemde minnelijke schuldregeling. Er moet in dat geval voldaan zijn aan de volgende, aan artikel 25 AOW ontleende, voorwaarden:

- de belanghebbende is niet langer in staat om aan zijn schulden te voldoen; en
- de medewerking van de SVB noodzakelijk is om de regeling tot stand te brengen; en
- alle schuldeisers zijn in de regeling betrokken; en
- de vordering van de SVB wordt minstens naar evenredigheid met de vorderingen van schuldeisers van gelijke rang voldaan; en
- de vordering van de SVB is niet ontstaan als gevolg van fraude of ander verwijtbaar gedrag; en
- de vordering is niet gedekt door een pand of hypotheek op een goed of goederen (tenzij de vordering niet op die goederen verhaald kan worden).

Voor de toepassing van dit beleid moet een verzoek worden ingediend door de belanghebbende, zijn wettelijke vertegenwoordiger of een gekwalificeerde schuldhulpbemiddelaar indien er een door de bevoegde persoon ondertekende schuldhulpovereenkomst is.

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt, eveneens naar analogie van artikel 25 AOW, ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen;
- de belanghebbende zijn schuld niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
- onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Als het besluit waarin de SVB afziet van de (gedeeltelijke) terugvordering wordt ingetrokken, zal de SVB het oorspronkelijk openstaande bedrag van de terugvordering alsnog volledig invorderen.

4.2. Civielrechtelijke terugvordering

artikel 6:203 BW, artikel 1:3 Awb

Als een uitkering op een onjuiste rekening wordt gestort of als deze ten onrechte wordt doorbetaald na het overlijden van de gerechtigde, dan zijn de artikelen 58 tot en met 60 WWB niet van toepassing. De SVB acht zich dan evenwel bevoegd het onverschuldigd betaalde bedrag met toepassing van artikel 6:203 BW terug te

vorderen. In dat geval wordt geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb genomen.
De bijzondere invorderingsbepalingen zijn dan niet van toepassing.

5 Verbleef buiten Nederland

artikel 11, artikel 13, eerste lid, onderdeel d en vierde lid, artikel 16, artikel 17 WWB

Ingevolge artikel 13 WWB is het personen van 65 jaar of ouder toegestaan per kalenderjaar maximaal 13 weken in het buitenland te verblijven. Voor personen die jonger zijn dan 65 jaar geldt een maximum verblijfsduur van 4 weken per kalenderjaar. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat een belanghebbende op de dag van vertrek verblijf houdt in Nederland en op de dag van terugkeer verblijf houdt buiten Nederland (CRvB 22 maart 2011).

Het verblijf in het buitenland hoeft niet een aaneengesloten periode te zijn, mits de 4 of 13 weken niet worden overschreden. Als een aaneengesloten periode van verblijf in twee opeenvolgende kalenderjaren valt, mag de maximale duur van dit verblijf niet langer zijn dan de duur die voor één kalenderjaar is toegestaan. Dat wil zeggen 4 of 13 weken.

Als de belanghebbende de toegestane verblijfsduur in het buitenland overschrijdt dan eindigt in beginsel het recht op inkomensvoorziening. Dit recht eindigt evenwel niet als sprake is van zeer dringende redenen om de inkomensvoorziening betaalbaar te blijven stellen na het verstrijken van de toegestane verblijfsduur. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat hiervan alleen sprake is in geval van een acute noodsituatie die niet aan de belanghebbende is toe te rekenen en de behoeftige omstandigheden waarin hij verkeert niet op een andere manier te verhelpen zijn dan door het verlenen van de inkomensvoorziening. Van een acute noodsituatie is bijvoorbeeld sprake als een situatie levensbedreigend van aard is of als die blijvend ernstig letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben. De SVB leidt uit de jurisprudentie voorts af dat het op de weg van de belanghebbende ligt om aan te tonen dat hij niet tijdig naar Nederland kon terugkeren.

Indien een alleenstaande belanghebbende niet tijdig uit het buitenland terugkeert of als gehuwde belanghebbenden op dezelfde datum de toegestane duur van het verblijf in het buitenland overschrijden en geen sprake is van dringende redenen, dan trekt de SVB het recht op inkomensvoorziening in met ingang van het moment waarop de toegestane verblijfsduur in het buitenland is overschreden. Tevens beoordeelt de SVB of de inkomensvoorziening die ten gevolge van de intrekking onverschuldigd is betaald, moet worden teruggevorderd.

Indien een inkomensvoorziening is verleend voor gehuwden, een van beide echtgenoten langer dan toegestaan in het buitenland verblijft en voor deze echtgenoot geen recht meer op inkomensvoorziening bestaat, dan behoudt de andere echtgenoot recht op inkomensvoorziening. Na het verstrijken van de

wettelijke vakantieduur wordt het recht op inkomensvoorziening ten behoeve van de te lang in het buitenland verblijvende echtgenoot beëindigd of ingetrokken met ingang van de dag waarop de toegestane verblijfsduur in het buitenland is overschreden. Tevens beoordeelt de SVB of de inkomensvoorziening die ten gevolge van de intrekking onverschuldigd is betaald, moet worden teruggevorderd. De inkomensvoorziening van de echtgenoot die recht op een inkomensvoorziening behoudt, wordt herzien naar de norm voor een alleenstaande. Op een hernieuwde aanvraag om inkomensvoorziening van een belanghebbende die na een te lang verblijf terugkeert, past de SVB het beleid beschreven in onderdeel *1.1.1 Ingangsdatum bij aanvraag mutatis mutandis toe.*

Jurisprudentie

CRvB 20 april 1999, 98/1201 NABW, n.g.

CRvB 18 mei 1999, 97/6960 ABW, n.g.

CRvB 22 maart 2011, LJN BQ0142

6 Inkomen en vermogen

6.1. Inkomen niet-rechthebbende echtgenoot in het buitenland

artikel 4, artikel 11, artikel 24, artikel 31, artikel 32 WWB

Indien een van de gehuwden vanwege verblijf in het buitenland geen recht op inkomensvoorziening heeft, is de norm voor de rechthebbende echtgenoot gelijk aan de norm die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Uit artikel 32, derde en vierde lid WWB blijkt dat bij de vaststelling van de inkomensvoorziening wel rekening moet worden gehouden met de middelen van de echtgenoot die niet in de inkomensvoorziening begrepen is.

Een speciale situatie doet zich voor bij de toeslag op het ouderdomspensioen van een rechthebbende op inkomensvoorziening met een echtgenoot die wegens verblijf in het buitenland niet in de inkomensvoorziening is begrepen. Hoewel de toeslag aan deze rechthebbende wordt toegekend en over het algemeen ook aan hem betaald, behoort de toeslag ingevolge artikel 31, tweede lid, onderdeel a WWB niet tot zijn middelen.

De SVB rekent deze toeslag op grond van jurisprudentie van de CRvB (CRvB 16 augustus 2011) toe aan de middelen van de niet in de inkomensvoorziening begrepen echtgenoot.

Jurisprudentie

CRvB 16 augustus 2011, LJN BR5726

6.2. Inkomen zelfstandigen van 65 jaar of ouder

artikel 31 WWB

Inkomsten uit eigen bedrijf of zelfstandig beroep zijn veelal pas na afloop van het boekjaar bekend. Totdat de inkomsten definitief zijn vastgesteld, stelt de SVB de inkomensvoorziening van een zelfstandige van 65 jaar of ouder vast aan de hand van een fictief inkomen dat gelijk is aan het gemiddelde inkomen per maand gedurende de twee boekjaren die direct aan het desbetreffende jaar voorafgaan en

waarover het inkomen door de Belastingdienst is vastgesteld. De SVB stelt de inkomensvoorziening definitief vast na afloop van een boekjaar.

Voor de berekening van het inkomen van een zelfstandige gaat de SVB uit van de netto winst minus de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen.

Teneinde het recht op inkomensvoorziening vast te kunnen stellen, is de zelfstandige van 65 jaar of ouder verplicht onverwijld uit eigen beweging of op verzoek de administratie betreffende het boekjaar waarover een inkomensvoorziening is verleend te overleggen. Onder onverwijld verstaat de SVB in dit geval: binnen zes maanden na afloop van het boekjaar.

6.3. Vaststellen van vermogen

artikel 31, tweede lid, onderdeel m, artikel 34 WWB

Het recht op inkomensvoorziening is mede afhankelijk van het vermogen van een belanghebbende. Als dit vermogen een bepaalde grens te boven gaat, bestaat geen recht op inkomensvoorziening. Bij aanvang van de inkomensvoorziening is het vermogen gelijk aan de waarde van de bezittingen waarover de belanghebbende en zijn gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, verminderd met de aanwezige schulden (zie artikel 34, eerste lid, onderdeel a WWB). Indien de schulden de waarde van de bezittingen overtreffen, stelt de SVB – in navolging van jurisprudentie (CRvB 23 december 2008) – het vermogen vast op nihil.

De middelen die de belanghebbende ontvangt in de periode waarover een inkomensvoorziening is toegekend, behoren op grond van artikel 34, eerste lid, onderdeel b WWB eveneens tot het vermogen, tenzij deze middelen inkomsten vormen als bedoeld in de artikelen 32 en 33 WWB. De SVB brengt schulden die ontstaan tijdens de verlening van de inkomensvoorziening niet in mindering op het vermogen (CRvB 23 december 2008). Uit de wetsgeschiedenis bij artikel 34 WWB blijkt dat de SVB hetzelfde moet handelen indien de belanghebbende tijdens de verlening van de inkomensvoorziening zijn vermogen aanspreekt voor uitgaven.

Als de verlening van een inkomensvoorziening minder dan 30 dagen wordt onderbroken, bijvoorbeeld door een te lang verblijf in het buitenland, stelt de SVB het vermogen vast alsof geen onderbreking heeft plaatsgevonden. Bij een onderbreking van ten minste 30 dagen stelt de SVB het vermogen bij hervatting van de inkomensvoorziening vast alsof het een eerste aanvraag betreft (CRvB 29 april 2008).

6.3.1. Bezittingen

Onder bezittingen verstaat de SVB geld en op geld waardeerbare goederen.

6.3.1.1. Geld

Onder geld rubriceert de SVB onder meer contant geld, geld op een betaalrekening, spaargeld, deposito's, aandelen, obligaties en de afkoopwaarde van een koopsom- of levensverzekeringsspolis.

Saldo betaalrekening

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat het niet ongeoorloofd is om bij de vaststelling van het vermogen een gedeelte van een positief saldo op een betaalrekening buiten aanmerking te laten als dit is bestemd voor lopende uitgaven (CRvB 4 augustus 1998). De SVB laat daarom een bedrag ter hoogte van de van toepassing zijnde bijstandsnorm vrij.

Afkoopwaarde koopsom- of levensverzekeringsspolis

De SVB merkt de afkoopwaarde van een koopsom- of levensverzekeringsspolis aan als vermogen waarover redelijkerwijs kan worden beschikt (CRvB 24 oktober 2006).

Uitvaartverzekering en reservering voor begrafenis of crematie

Bij overlijden keert een uitvaartverzekering in natura of in geld uit. De SVB laat de waarde in natura alsmede het in geld uitgekeerde bedrag volledig buiten aanmerking.

Wanneer een uitvaartverzekering ontbreekt, laat de SVB een door belanghebbende voor zijn begrafenis of crematie gereserveerd bedrag vrij indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het gereserveerde bedrag staat op een aparte rekening.
- Het gestorte bedrag is niet hoger dan €5.000,-.
- Het bedrag mag tussentijds niet opvraagbaar zijn.

Immateriële schadevergoeding

Op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel m WWB en artikel 34, tweede lid, onderdeel e WWB behoren vergoedingen voor immateriële schade niet tot de middelen van een belanghebbende, voor zover deze vergoedingen naar het oordeel van de SVB uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn. De SVB hanteert in dit kader het beleid om een derde deel van de schadevergoeding buiten aanmerking te laten, met een maximum van €45.000,-.

6.3.1.2. Goederen

Bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn, of die noodzakelijk zijn gelet op de omstandigheden van de belanghebbende en zijn gezin, merkt de SVB op grond van artikel 34, tweede lid, onderdeel a WWB niet aan als vermogen. Te denken valt aan de inboedel van een belanghebbende. Bij een waarde van de inboedel groter dan €85.000,- verricht de SVB nader onderzoek naar het bezit van goederen die – gelet op hun waarde – niet als algemeen gebruikelijk zijn aan te merken.

Vermogen in de vorm van een auto

De SVB hanteert het beleid dat een auto met een waarde tot €4.500,- naar zijn aard en waarde algemeen gebruikelijk is. Voor auto's met een waarde van meer dan €4.500,- geldt een vrijlating van €4.500,-. Beschikt een belanghebbende over meer dan één auto dan wordt de waarde van de tweede en volgende auto geheel als vermogen in aanmerking genomen.

Voor de vaststelling van de waarde gaat de SVB in beginsel uit van de verkoopwaarde volgens de ANWB/Bovag koerslijst die geldt in de in geding zijnde periode. In het geval de SVB beschikt over gegevens waaruit blijkt dat de waarde in de koerslijst niet bruikbaar is, gaat zij uit van de daadwerkelijke waarde van de auto. Indien de auto vanwege zijn leeftijd niet voorkomt in de koerslijst, neemt de SVB aan dat de waarde nihil is, tenzij het een oldtimer betreft. In dat geval stelt de SVB de waarde op een andere wijze vast.

Motoren, boten, caravans, campers en tuinhuisjes

Motoren, boten, caravans, campers en tuinhuisjes acht de SVB vanwege hun aard niet algemeen gebruikelijk. Beschikt een belanghebbende niet over een auto dan merkt de SVB een motor aan als noodzakelijk. In dat geval is het hierboven weergegeven beleid ten aanzien van vermogen in de vorm van een auto van overeenkomstige toepassing.

Jurisprudentie

CRvB 4 augustus 1998, JABW 1998, 152; USZ 1998, 240

CRvB 24 oktober 2006, LJN AZ0954

CRvB 29 april 2008, LJN BD0961

CRvB 23 december 2008, LJN BH0415

CRvB 14 september 2010, LJN BN7955

7 **Krediethypothek en pandrecht**

artikel 34, eerste lid, onder a, artikel 34, tweede lid, onder d, artikel 48, derde lid, artikel 50 WWB

Aan een eigenaar van een woning kan een inkomensvoorziening worden verleend in de vorm van een geldlening wanneer hij de woning zelf bewoont en sprake is van een overwaarde van de woning dat het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel d WWB te boven gaat. Het bedrag van de overwaarde is gelijk aan de waarde van de woning minus de daarop rustende schuld. De SVB hanteert bij het verlenen van een inkomensvoorziening in de vorm van een geldlening het volgende beleid.

De SVB neemt ter bepaling van de waarde van een woning de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde over. Deze wijze van vaststellen is in de jurisprudentie aanvaard. Indien voor een woning geen WOZ-waarde is vastgesteld, laat de SVB zich adviseren door een taxateur die in overleg met de belanghebbende wordt aangewezen.

Aan de verlening van een inkomensvoorziening in de vorm van een geldlening verbindt de SVB de verplichting dat een recht van hypotheek of pand wordt gevestigd als zekerheid voor de nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen. De SVB verplicht hiertoe niet indien de overwaarde van de woning minus het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel d WWB minder bedraagt dan €5000,-.

De SVB vestigt een pandrecht door middel van een onderhandse akte die wordt geregistreerd bij de Belastingdienst. De kosten die zijn verbonden aan taxatie, het vestigen van een hypotheek of pandrecht komen voor rekening van de belanghebbende, maar worden door de SVB opgenomen in de lening.

In geval van beëindiging van de inkomensvoorziening gaat de SVB ervan uit dat de geldlening binnen een periode van tien jaar moet zijn terugbetaald. Indien het inkomen van de belanghebbende hierdoor op enig moment minder bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm, dan wordt de periode van tien jaar zodanig verlengd dat de belanghebbende ten minste beschikt over een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm.

De SVB brengt na beëindiging van de inkomensvoorziening geen rente in rekening bij de belanghebbende. Indien naar het oordeel van de SVB de belanghebbende de geldlening verwijtbaar niet aflost, eist de SVB het restant van de geldlening direct op en is, in geval van niet tijdige betaling, over dit restant wel wettelijke rente verschuldigd.

Jurisprudentie

CRvB 6 april 1999, 97/2233 ABW en 97/9115 BKH, n.g.

8 Voordelen uit medebewoning

artikel 33, vierde lid WWB

Als een belanghebbende een woning bewoont met een of meer huurders, onderhuurders of kostgangers, worden de daaruit voortvloeiende lagere algemene noodzakelijke kosten van het bestaan ingevolge artikel 33, vierde lid WWB in aanmerking genomen bij de vaststelling van de hoogte van de inkomensvoorziening. De SVB hanteert daarbij het uitgangspunt dat in beginsel alle werkelijk genoten inkomsten uit verhuur, onderhuur of kostgangerschap op de inkomensvoorziening in mindering worden gebracht. Op grond van artikel 47c, eerste lid WWB is de SVB echter gehouden de inkomensvoorziening af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. (CRvB 10 juni 2008). De SVB hanteert in dit kader het volgende beleid.

Op verzoek van de belanghebbende neemt de SVB niet als inkomen in aanmerking het deel van de inkomsten uit verhuur, onderhuur of kostgangerschap dat bestaat uit een vergoeding voor energiekosten, opstalverzekering en gemeentelijke heffingen. De SVB hanteert daarbij de voorwaarde dat de belanghebbende aannemelijk moet maken dat een vergoeding voor deze kosten in de inkomsten zijn begrepen.

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat sprake moet zijn van een prijs die in het commerciële verkeer gebruikelijk is voor de verhuur, de onderhuur of het kostgeld (HR 27 september 1991). De SVB is van oordeel dat van een marktconforme prijs in ieder geval geen sprake is als de huur, de onderhuur of het kostgeld minder bedraagt dan tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm. In het geval dat de inkomsten uit huur, onderhuur of kostgangerschap minder bedragen dan deze ondergrens, hanteert de SVB het beleid dat tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm in mindering wordt gebracht op de inkomensvoorziening. Van dit uitgangspunt wordt alleen afgeweken als de belanghebbende aannemelijk maakt dat een dergelijke huur te hoog en derhalve niet marktconform is.

Jurisprudentie

HR 27 september 1991, JABW 1991/265

CRvB 10 juni 2008, LJN BD3700